

Valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategia 2017

Sekä kansallisella tasolla että EU:ssa on panostettu **strategiseen suunnitteluun ja ohjelmointiin**. Eurooppa-neuvosto sopi kesäkuussa 2014 **strategisesta viisivuotishjelmasta** toimintansa ohjaamiseksi ja kehotti myös muita toimielimiä soveltamaan sen mukaisia linjauksia työssään. Junckerin komission vahvisti syksyllä 2014 viisivuotiskaudelleen prioriteetit, jotka heijastavat näitä linjauksia. **Hallitusohjelma** puolestaan tarjoaa usean vuoden kattavan strategisen peruslinjan. Siinä täsmennetään **viisi erillistä tavoitetta** ja määritellään **kärkihankkeet** tavoitteiden saavuttamiseksi.

Valtioneuvosto on **kehittänyt** Suomen EU-politiikan strategista suunnittelua vastaamaan entistä paremmin unionin ja erityisesti komission aikatauluja. Näin kyetään **vahvistamaan** Suomen **vaikutusmahdollisuuksia**.

EU-selonteot korvattiin vuonna 2016 vuosittaisilla **EU-vaikuttamisstrategioilla**. Strategiat konkretisoivat hallitusohjelman EU-tavoitteita. On myös huomattava, että useilla kansallisten kärkihankkeilla on EU-ulottuvuus.

Strategioista laaditaan fokusoituja, ytimekkäitä ja konkreettisia. Lähestymistapa tukee säännöllisemmän keskustelun käymistä EU-politiikasta sekä eduskunnassa että julkisuudessa. Se tukee myös **varhaista vaikuttamista** erityisesti komission tulevaan toimintaan.

Ministeriöt laativat hallinnonalaltaan vuosittaisen **vaikuttamissuunnitelman**. Ministeriöiden sektorikohtaiset EU-vaikuttamissuunnitelmat **täydentävät** EU-vaikuttamisstrategiaa. Ministeriöt huolehtivat oman alansa **ennakkovaikuttamislinjauksista ja aloittavat vaikuttamisen jo** ennen kuin komissio esittää ehdotuksensa.

Komissio aloittaa seuraavan vuoden **työohjelmansa valmistelun alkukesällä**, jolloin ministeriöt ovat yhteydessä komission pääosastoihin ja valtioneuvoston kanslia komission pääsihteeristöön Suomen näkemysten välittämiseksi. Lisäksi parempaa lainsäädäntöä koskevan uuden toimielinten välisen sopimuksen mukaisesti neuvosto (ja Suomi osana neuvostoa) osallistuu työohjelman valmisteluun säännöllisesti ennen komission **aiekirjettä** alkukesästä ja aiekirjeen jälkeen syksyllä. **Työohjelman valmistuttua loppuvuodesta toimielimet** antavat **yhteisen julistuksen** keskeisimmiksi katsomistaan asioista, joissa tulisi edetä nopeasti tulevana vuonna. Valtioneuvosto hyväksyy seuraavaa vuotta koskevan EU-vaikuttamisstrategian komission työohjelman julkaisemisen jälkeen.

Komission vuoden 2017 työohjelma sekä sen toiminta heijastavat **uutta strategisempaa lähestymistapaa**. Komissio on omaksunut kohdennetumman lähestymistavan politiikan ja lainsäädännön suunnitteluun. Vaikutelmana on, että komissio ehdottaa EU-sääntelyä vain silloin, kun se arvioi sääntelyllä olevan aitoa ja selkeää lisäarvoa. Komissio keskittyy aikai-

sempaa enemmän suuriin asiakokonaisuuksiin ja antaa entistä useammin laaja-alaisia lainsäädäntöpaketteja. Suomi pitää hyvänä, että komissio **keskittyy laajojen asiakokonaisuuksien edistämiseen**. Unionin on keskityttävä olennaisimpiin kysymyksiin ja toimenpiteiden eri sektoreilla tulee olla keskenään johdonmukaisia ja toisiaan tukevia. Tämä vahvistaa EU:n **hyväksyttävyyttä** ja tehostaa sen toiminnan **tuloksellisuutta**.

Erittäin olennaista on myös jo tehtyjen sitoumusten ja olemassa olevan lainsäädännön **tehokas toimeenpano** kaikilla sektoreilla. Komission mukaan on tunnustettava, että työ, jolla varmistetaan EU:n nykyisen lainsäädännön tehokas täytäntöönpano, on yhtä tärkeää kuin työ uuden lainsäädännön laatimiseksi.

Komission uusi lähestymistapa asettaa sekä komission sisäiselle, neuvoston että kansalliselle toiminnalla uusia haasteita. Useita asia- ja toimenpidekokonaisuuksia käsitellään rinnakkain eri neuvostokokoonpanoissa ja linjauksia haetaan Eurooppa-neuvoston tasolta. Komission strategisempi lähestymistapa edellyttää kansallisesti sujuvaa yhteistyötä ministeriöiden välillä ja tarvittaessa myös laajemmin hallinnossa (SuVL 3/2016 vp). **Toimivan kansallisen koordinaation ja yhteensovittamisen merkitys** sekä ennakkovaikuttamisen osalta että EU-päätöksenteon eri vaiheissa korostuu.

Keskeiset vaikuttamiskohteet vuonna 2017 ovat yhtäältä jatkumoa vuoden 2016 vaikuttamisstrategian painopisteille ja toisaalta heijastavat koko unionin tulevaisuuden kannalta keskeisiä kysymyksiä: **muuttoliikettä, kasvua ja turvallisuutta**. Läpileikkaavina prioriteetteina valtioneuvosto pitää **yhteisten arvojen ja unionin yhtenäisyyden sekä sääntelyn toimivuuden edistämistä**. Britannian eroneuvottelujen aloittaminen ja jäljelle jäävien 27 jäsenvaltion kesken aloitettu **unionin kehittämistyö** edellyttävät Suomelta aktiivista vaikuttamista. Suomelle on tärkeää, että EU:n toimintakykyä vahvistetaan, jotta unioni kykenee tehokkaaseen päätöksentekoon jäsenvaltioiden ja kansalaisten etujen turvaamiseksi. EU:n pitää asettaa konkreettisia ja realistisia tavoitteita asioissa, jotka ovat kansalaisille tärkeitä. Ihmiset voivat kokea EU:n uskottavaksi ja mielekkääksi vain, jos EU pystyy toteuttamaan asettamansa tavoitteet.

